

Van Provo tot NAVO: tien jaar oorlog en liefde door de ogen van Roel van Duijn

Posted on 13 maart 2024 by Hans Wansink

Via de datingsite Relatieplanet.nl kreeg Roel van Duijn in 2004 kennis aan Zjenja, een mooie Russische vrouw uit Nizjni Novgorod aan de Wolga. Ze besloten te trouwen en in Amsterdam een bestaan op te bouwen. Zjenja, de weduwe van een marinier die de ramp met de kernonderzeeër Koersk in 2000 niet had overleefd, leerde Nederlands en verwierf de Nederlandse nationaliteit. Van Duijn, oprichter van Provo en groen politicus, leerde op zijn beurt Russisch en maakte kennis met de kinderen en vrienden van zijn nieuwe echtgenote.

Zoals de titel *Schoonvader van Poetins geheim agent* al aangeeft, speelt de dochter van Zjenja, Vera, een katalyserende rol in Van Duijns verhaal. Zijn missie, zowel ten opzichte van zijn familie en Russische vrienden als de Nederlandse lezer, omschrijft hij als 'de leugens weerspreken, opkomen voor de waarheid'.

Een neototalitair maffiarijk

Door zijn nieuwe liefde werd Van Duijn getuige van de radicalisering die het bewind van Poetin doormaakte. Hij verdiepte zich in de oorsprong en het verloop van de oorlogen die het Kremlin sinds jaar en dag voert in het najagen van het groot-Russische ideaal. Ingenieus verwerkt Van Duijn zijn inzichten en persoonlijke belevenissen in een reconstructie van het verloop van de oorlog tegen Oekraïne vanaf 14 februari 2022.

Gesteund door zijn dagboeken schetst Van Duijn een verontrustend beeld van wat hij de Russische variant van het fascisme noemt. Op het eerste gezicht doen vergelijkingen van Poetin met Hitler, Stalin en zelfs Dzjengis Khan wat overdreven aan, maar naarmate het boek vordert, overtuigen ze steeds meer.

Om de verharding van Rusland van 'gatenkaas-autoritaire staat' naar 'neototalitair maffiarijk' te illustreren, dist Van Duijn een anekdote van tien jaar geleden op. Zjenja en hij gaven toen een interview aan een plaatselijke radiozender in Nizjni Novgorod.

“Een Russisch-Nederlands echtpaar, geweldig”, jubelde de interviewster tegen haar luisteraars. Ze sloeg een bewonderende toon aan toen Zjenja vertelde hoe goed zij Nederlands sprak en in Amsterdam haar werk deed. Ze was nieuwsgierig naar mijn groene politiek in Amsterdam en liet me rustig uitpraten toen ik opmerkingen maakte over de beroerde lucht en het gore drinkwater in de stad, ja zelfs toen ik de onderdrukking van de demonstraties tegen de frauduleuze hervervkiezing van Poetin bekritiseerde.

‘Een herinnering uit een vervlogen tijdperk. Nu zou het interview halverwege afgebroken worden. De interviewster zou als “buitenlands agent” gearresteerd worden, ik zou als spion worden opgepakt wegens anti-Russische propaganda. En Zjenja? Ze had haar terugreis naar Nederland kunnen vergeten, zou de vrouwengevangenis indraaien.’

NAVO-lidmaatschap voor Oekraïne

Van Duijn was in 2014, het jaar van de bezetting van de Krim door ‘groene mannetjes’ en de Donbas door ‘separatisten’, een eenzame criticus van het beleid

van Angela Merkel, Mark Rutte en François Hollande. Hij verweet de regeringsleiders een akkoord met Poetin te willen sluiten. Hij schreef in *Trouw*:

‘Nederland is nu in Poetins propagandaoorlog verstrikt. Want laten we ons niet door woorden als “rebellen” of “separatisten” misleiden? De Oekraïense regering heeft als sinds maanden duidelijk gemaakt dat “de rebellen” zich niet zouden kunnen handhaven zonder de militaire, personele en politieke hulp van Poetin. Handlangers, niks “rebellen”.’

Onder het motto van zijn geopolitieke *Werdegang* ‘van Provo tot NAVO’ pleitte Van Duijn in hetzelfde jaar al voor het NAVO-lidmaatschap van Oekraïne: ‘Met zo’n krachtig militair-strategisch antwoord’, schreef hij in *Trouw*, ‘zal Poetin een gewapend conflict met het Westen uit de weg gaan, maar zonder dat zal hij het voortzetten.’

Een cursus Realpolitik

Vanwege de vele persoonlijke banden tussen Oekraïners en Russen ging Van Duijn ervan uit dat zijn nieuwe Russische familie en vrienden wel te overtuigen zouden zijn van de leugenachtigheid van de Russische staatspropaganda. Dat viel zwaar tegen. De kinderen van Zjenja geloofden dat Oekraïne bevrijd moest worden van het fascisme en dat de MH17 door die zogenaamde Oekraïense fascisten is neergehaald.

In een lange brief aan schoondochter Vera probeerde Van Duijn tevergeefs te voorkomen dat zij ging trouwen met een FSB-agent. Het betekende het einde van zijn huwelijk met Zjenja. Zij koos niet alleen partij voor haar kinderen, maar ook voor de PVV van Geert Wilders, een ‘vriend van misdaadbaas Poetin’.

Aan het eind van zijn boek vraagt Van Duijn zich af of hij spijt heeft van zijn huwelijk met Zjenja. Uiteindelijk toch niet. ‘Onze liefde werd voor mij een cursus Realpolitik.’

Roel van Duijn: ***Schoonvader van Poetins geheim agent. Tien jaar oorlog en liefde*** (Walburg Pers) 423 pagina's, € 29,99.

Hans Wansink is historicus en journalist en publiceert over boeken in *Wynia's Week*. Hij was redacteur van *NRC Handelsblad*, *Intermediair* en de *Volkskrant*.

Wynia's Week verschijnt ook dit jaar 104 keer met even onafhankelijke als

*broodnodige berichtgeving. Plus video's en podcasts. De donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u mee?**](#) Hartelijk dank!*